

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoPr/7/2023
Identifikačné číslo spisu:	5919201220
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5919201220.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: H. H. O., nar. XX. H. XXXX, bytom L., S. X, zastúpená JUDr. Andrejom Garom, advokátom, so sídlom Bratislava, Štefánikova 14, IČO: 30 850 436, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 12 870 eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, zo dňa 28. januára 2021, č. k. 9CoPr/4/2020-380 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline, zo dňa 28. januára 2021, č. k. 9CoPr/4/2020-380 zo dňa 28. januára 2021 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „súd prvej inštancie“), č. k. 9Cpr/12/2019-332 zo dňa 08. apríla 2020, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 12 870 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 12 870 eur od 07. augusta 2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Právnym titulom bolo rozhodnutie predstavenstva Sberbank Slovensko, a. s. zo dňa 28. júla 2016 č. 110/2016, ktorým právny predchodca žalovaného ako zamestnávateľ priznal žalobcovi ako zamestnancovi mimoriadny výkonnostný bonus. Súčasne priznal žalobkyni proti žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%. Odvolací súd ďalej priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2. Odvolací súd sa podľa 387 ods.2 CSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že uplatnený nárok je dôvodný. Rozhodnutím predstavenstva Sberbank Slovensko, a. s. zo dňa 28. júla 2016 č. 110/2016 žalovaný ako zamestnávateľ priznal žalobkyni ako zamestnankyni mimoriadny výkonnostný bonus. Žalovanej tak vznikla povinnosť vyplatiť bonus žalobkyni po završení predaja akcií, keďže boli splnené podmienky pre jeho priznanie. Žalobkyni teda vznikol právny nárok na vyplatenie mimoriadneho výkonnostného bonusu. Podľa súdnej praxe či zamestnávateľ takéto rozhodnutie prijme a aký bude mať obsah záleží výlučne na jeho úvahe, ak ho však

už prijme, teda ak sú splnené podmienky pre vznik nároku na túto zložku mzdy, zamestnávateľ je povinný nárok zamestnanca uspokojiť. Rozhodnutím Predstavenstva Sberbank Slovensko a. s., zo dňa 19. decembra 2016 bolo zrušené rozhodnutie predstavenstva spoločnosti č. 97/2015 zo dňa 16. júna 2015 a rozhodnutie predstavenstva spoločnosti č. 110/2016 zo dňa 28. júla 2016, na základe ktorých mal byť vybraným zamestnancom spoločnosti vyplatený mimoriadny bonus za proces predaja spoločnosti. Súd prvej inštancie mal za to, že v danom prípade nemohlo dôjsť k zrušeniu už priznaného nároku na mimoriadny výkonnostný bonus pre žalobkyňu, takéto rozhodnutie nemôže mať účinky do minulosti (ex tunc). Pre takúto nenárokovú zložku mzdy je charakteristická jej fakultatívna povaha, ktorú táto zložka stráca až rozhodnutím zamestnávateľa o jej priznaní zamestnancovi, pričom takéto rozhodnutie zamestnávateľa má konštitutívny účinok. Zamestnávateľ nemá obligatórnu povinnosť takéto rozhodnutie vydať, avšak v prípade, ak rozhodnutie o priznaní fakultatívnej zložky mzdy prijme je ním viazaný (s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/229/2015 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/31/2009).

3. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zastúpení advokátom včas dovolanie, ktorým identifikovaný rozsudok napadol v celom rozsahu a domáha sa, aby ho Najvyšší súd SR v zmysle § 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP] a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 432 ods. 1 CSP], pričom záviselo od posúdenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP].

4. V spojení s dovolacím dôvodom podľa § 420, písm. f) CSP žalovaná tvrdila zmätočnosť potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu. Porušenia práva žalovaného na spravodlivý proces sa odvolací súd dopustil tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil adekvátnym a zákonným spôsobom a nevysporiadal sa so všetkými relevantnými odvolacími dôvodmi. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie bez toho, aby relevantne posúdil všetky odvolacie dôvody žalovaného. Odvolací súd reflektoval maximálne na namietanú inú vadu spočívajúcu v nepresvedčivom odôvodnení. Nezaoberal sa námietkou, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (čl. II odvolania) ani nesprávnym právnym posúdením (čl. III odvolania). Odvolací súd nepovažoval za relevantné bližšie vysvetliť, prečo sa domnieva, že žalobkyňi bolo možné nárok priznať napriek tomu, že takýto druh odmeny vedúceho zamestnanca banky Zákon o bankách neupravuje a že súd oprel svoju argumentáciu o imaginárny právny predpis (zákon o mzde, ktorý súd ani neidentifikoval číslom v Zbierke zákonov). Ďalej tvrdila, že „Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku.“ (nález Ústavného súdu SR zo dňa 13. novembra 2018, sp. zn. III. ÚS 314/2018, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení ÚS SR pod č. 47/2018).

5. Právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ neboli vyriešené (§ 421 ods. 1, písm. b) CSP, boli nasledujúce:

Zaväzuje zamestnávateľa voči zamestnancovi právny úkon jeho štatutárneho orgánu, vykonaný v rozpore s internými predpismi a inými rozhodnutiami orgánov zamestnávateľa, s ktorými bol zamestnanec oboznámený?

Zaväzuje zamestnávateľa voči zamestnancovi právny úkon vykonaný štatutárnym orgánom v rozpore s verejnoprávnymi predpismi, ktoré sa vzťahujú na výkon práce zamestnanca?

Možno jednostranným úkonom štatutárneho orgánu zamestnávateľa zmeniť pracovnú zmluvu zamestnanca banky tak, že mu vznikne nárok na zložku mzdy neupravenú v zákone o bankách, v pracovnej zmluve, ani v interných predpisoch zamestnávateľa?

6. Žalovaný uviedol, že predmetom konania bol nárok zamestnankyne na mimoriadny výkonnostný bonus (MVB) pre kľúčových zamestnancov, v súvislosti s predajom akcií spoločnosti Sberbank Slovensko, a. s. (právny predchodca žalovaného). Tými malo byť celkom 24 vybraných osôb, členov predstavenstva, dozornej rady a vedúcich zamestnancov žalovaného. Takáto forma odmeňovania nebola

dohodnutá v pracovnej zmluve, ani v interných predpisoch spoločnosti.

7. Nárok na výplatu mal vzniknúť na základe listu predstavenstva žalovaného zo dňa 28. júla 2016. Žalovaný namietal, že v konaní preukázal, že nárok na výplatu MVB bol dozornou radou právneho predchodcu žalovaného dňa 1. augusta 2016 pozastavený a následne predstavenstvom dňa 19. decembra 2016 zrušený. K týmto opatreniam pristúpil najmä z nasledujúcich dôvodov (rovnaké dôvody ho viedli k zrušeniu pôvodného rozhodnutia):

nepreskúmateľné kritéria pre ukazovatele KPI,

žalovaný bol za prvých 9 mesiacov roku 2016 v strate 12,6 mil. eur (celkovo 36,9 mil. eur), čo odôvodňovalo nepriznanie resp. odňatie týchto bonusov,

štatutárny orgán konal pri priznaní nároku na MVB dňa 28. júla 2016 v rozpore s internými predpismi a prekročil svoje oprávnenie pri prijatí rozhodnutia aj pri priznaní nároku žalobkyni,

nárok nebolo možné poskytnúť z dôvodu rozporu so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoB“), ako predpisom verejného práva, ktorý je žalovaný povinný striktne dodržiavať,

e) priznanie MVB vykazuje prvky tzv. „zlatých padákov“.

8. Žalobkyňa s k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

9. Najvyšší súd pôvodným uznesením č. k. 7Cdo/325/2021-432 zo dňa 27. októbra 2022 dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447, písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky na základe sťažnosti žalovanej podanej podľa čl. 127 ods.1 Ústavy SR rozhodol nálezom č. k. IV ÚS/2023-72 zo dňa 26. apríla 2023 tak, že uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/311/2021 z 28. septembra 2022, č. k. 7Cdo/87/2022 z 27. októbra 2022 a č. k. 7Cdo/325/2021 z 27. októbra 2022 boli porušené základné práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/311/2021 z 28. septembra 2022, č. k. 7Cdo/87/2022 z 27. októbra 2022 a č. k. 7Cdo/325/2021 z 27. októbra 2022 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konania. V odôvodnení v bodoch 50, 51, 52 uviedol, že „V replike k vyjadreniu najvyššieho súdu sťažovateľka podaním z 24. marca 2023 zdôraznila, že najvyšší súd sa zameral primárne na ozrejenie odklonu od rozhodnutia vydaného vo veci sp. zn. 7Cdo/128/2020, no ostatné nedostatky ignoroval. Akcentuje, že najvyšší súd vychádza z mylnej premisy, že v napadnutých rozhodnutiach najvyššieho súdu súdy nižšej inštancie odôvodnili súlad predmetu konania so zákonom o bankách. Ako príklad náležitého odôvodnenia pritom najvyšší súd vo svojom vyjadrení uvádza rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 44Cpr/4/2017 z 19. júna 2016 (k tomu pozri aj citáciu v bode 46 tohto nálezu). Uvádzaným odôvodnením sa však podľa sťažovateľky súd reálne nevysporiadal s námietkou sťažovateľky, že priznaný bonus nemožno zaradiť pod žiadnu z foriem pohyblivej zložky odmeny vyplývajúcej z kogentnej právnej úpravy. Odôvodnenie rozhodnutia musí dať neúspešnej strane odpoveď, čo súd viedlo k príslušnému záveru a z akých dôvodov nebola procesná obrana dôvodná. To sa neúspešná strana nemôže dozvedieť zo strohého konštatovania, že rozhodnutie o priznaní pohyblivej zložky mzdy nebolo v rozpore so zákonom o bankách, keďže to vyplýva už z výroku. Na podklade už uvedeného preto sťažovateľka trvá na tom, že v napadnutých uzneseniach najvyššieho súdu nebol dôvod na odklon od stabilnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V každom z uvádzaných rozhodnutí najvyššieho súdu (bod 30 tohto nálezu) došlo k zrušeniu rozhodnutí odvolacích súdov pre absenciu náležitého odôvodnenia kolízie uplatneného nároku so zákonom o bankách“.

11. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 7Cdo/325/2021 z 27. októbra 2022 ústavný súd v bodoch 76, 77, 78 uviedol, že „Zo zistení ústavného súdu z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka v odvolaní vzniesla odvolacie námietky nesprávnych skutkových zistení (čl. II odvolania) a nesprávneho právneho posúdenia veci (čl. III odvolania). Z dôvodu, že sa uvedenými odvolacími námietkami odvolací súd nezaoberal, podala sťažovateľka dovolanie, ktorým namietala vadu zmätočnosti

rozhodnutia odvolacieho súdu. V konkrétnostiach ďalej v dovolaní zvýraznila aj skutočnosť, že odvolací súd bližšie nevysvetlil záver, že žalobkyni bolo možné priznať MVB aj napriek tomu, že takýto druh odmeny zákon o bankách neupravuje. Najvyšší súd rozhodujúci o dovolaní, ktorým sťažovateľka atakovala vadu zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, na konkrétnu právnu argumentáciu sťažovateľky obsiahnutú v dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 9CoPr/4/2020 z 28. januára 2021 (bod 24 tohto nálezu) vôbec nereagoval. Jeho konštatovanie sa obmedzuje, ako to sťažovateľka správne poznamenáva (body 43 a 38 tohto nálezu), na právne posúdenie zisteného skutkového stavu, no nerieši vyčítané nedostatky odôvodnenia citovaného rozsudku odvolacieho súdu. Pokiaľ sa najvyšší súd pri posúdení dovolania vôbec nezaoberá argumentmi dovolateľa, ktorými odôvodňuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania, potom ani výsledok takéhoto posúdenia nemožno považovať za ústavne udržateľný, t. j. taký, ktorý by bolo možné považovať za prejav poskytovania súdnej ochrany spočívajúcej vo formulácii vlastného posúdenia dovolacích námietok. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 7Cdo/325/2021 z 27. októbra 2022 preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu)“ .

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Táto skutočnosť vyplýva priamo z Nálezu Ústavného súdu SR č. k. IV ÚS/2023-72 zo dňa 26. apríla 2023. Dovolací súd preto v kontexte odôvodnenia ústavného súdu opätovne preskúmal dovolanie žalovanej. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP má spočívať v zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevysvetlil, prečo sa domnieva, že žalobkyni bolo možné nárok priznať napriek tomu, že takýto druh odmeny vedúceho zamestnanca banky Zákon o bankách neupravuje. Dovolací súd poukazuje na to, že vada zmätočnosti spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nedostatok nie je možné v dovolacom konaní odstrániť, pretože by dovolací súd nahrádzal nedostatok odôvodnenia vlastnou argumentáciou. V ďalšom konaní odvolací súd preto opätovne preskúma tvrdenia žalovanej, že mimoriadny výkonový bonus je v rozpore s ust. § 23a ods. 1, písm. c) a ods. 2 a § 23b ods. 1 a 6 zákona o bankách. V ďalšom konaní bude potrebné vykonať podrobnú právnu analýzu a prípadne aj dopytom na bankový dohľad Národnej banky Slovenska na aplikáciu uvedených ustanovení zákona o bankách pri odmeňovaní zamestnancov bánk vo forme mimoriadnych výkonových bonusov. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/128/2020 zo dňa 24. augusta 2022, kde najvyšší súd hodnotil kvalitatívne takúto vadu ako vadu naplňujúcu dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP, písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená .

15. Dovolací súd konštatuje, že právne otázky položené dovolateľom podľa § 421 CSP od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu neboli predmetom skúmania vzhľadom na to, že senát dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP bol naplnený.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.